

Стратегічні напрями активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств в умовах трансформаційної економіки

Годованець Ю.В.¹

Опубліковано	Секція	УДК
28.01.2026	Економіка	330.341.1:658.14:658.589

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18457969>

Анотація. У статті обґрунтовано визначальну роль інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств у забезпеченні їх конкурентоспроможності та довгострокової стійкості в умовах трансформаційної економіки України, що характеризується воєнними ризиками, структурними зрушеннями, обмеженістю фінансових ресурсів та потребою технологічного оновлення. Розкрито зміст інвестиційно-інноваційного розвитку як багаторівневого процесу, що охоплює стратегічний, тактичний та операційний рівні управління, а також залежить від якості інституційного середовища й інтегрованості підприємств у регіональні та галузеві інноваційні екосистеми.

Ідентифіковано ключові бар'єри активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств, зокрема фінансові обмеження (дефіцит власних ресурсів, висока вартість капіталу, обмежений доступ до довгострокового кредитування), технологічні бар'єри (зношеність основних фондів, низький рівень автоматизації, обмежений доступ до сучасних технологій), організаційно-управлінські чинники (дефіцит компетентностей інноваційного менеджменту, слабка координація проєктної діяльності, недостатність стратегічного планування), інституційно-регуляторні обмеження (нестабільність правил ведення бізнесу, обмеженість інструментів державної підтримки, нерозвиненість інноваційної інфраструктури), а також кадрові та соціальні бар'єри (дефіцит висококваліфікованих фахівців, відтік людського капіталу, низька готовність персоналу до технологічних змін).

У результаті дослідження окреслено базові принципи формування стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств, які створюють передумови для переходу від ситуативних управлінських рішень до цілісної моделі модернізації. Запропоновано систему стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств у трансформаційній економіці, яка включає диверсифікацію джерел інвестиційного фінансування, технологічну та цифрову модернізацію бізнес-процесів, інтеграцію підприємств у кластери та інноваційні екосистеми, розвиток людського капіталу та управлінських компетентностей, а також орієнтацію інвестицій на сталий і ресурсоефективний розвиток. Визначено доцільність впровадження комплексу інституційних, фінансових, організаційних та інформаційних механізмів як інструментальної основи практичної імплементації запропонованих стратегічних напрямів.

¹ аспірант кафедри менеджменту організацій Національного університету «Львівська політехніка», ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-1423-1518>

Ключові слова: інвестиції, інновації, інвестиційно-інноваційний розвиток, стратегічні напрями, трансформаційна економіка, підприємство, інноваційна екосистема, кластери, цифровізація.

Strategic Directions for Intensifying the Investment and Innovation Development of Enterprises in a Transformational Economy

Annotation. The article substantiates the decisive role of investment and innovation development of enterprises in ensuring their competitiveness and long-term sustainability in the conditions of Ukraine's transformational economy, which is characterized by wartime risks, structural shifts, limited financial resources, and the need for technological modernization. The content of investment and innovation development is revealed as a multilevel process that encompasses strategic, tactical, and operational levels of management and depends on the quality of the institutional environment as well as on the integration of enterprises into regional and sectoral innovation ecosystems.

The key barriers to intensifying investment and innovation activity of enterprises are identified, in particular financial constraints (shortage of own resources, high cost of capital, limited access to long-term lending), technological barriers (depreciation of fixed assets, low level of automation, limited access to advanced technologies), organizational and managerial factors (lack of innovation management competencies, weak coordination of project activities, insufficient strategic planning), institutional and regulatory limitations (instability of business rules, limited state support instruments, underdevelopment of innovation infrastructure), as well as human and social barriers (shortage of highly qualified specialists, outflow of human capital, low readiness of personnel for technological changes).

The basic principles for forming strategic directions for intensifying the investment and innovation development of enterprises are substantiated, namely systemacity, coherence, and adaptability, which ensure the transition from situational managerial decisions to an integrated modernization model. A system of strategic directions for intensifying investment and innovation development of enterprises in a transformational economy is proposed, including diversification of investment financing sources, technological and digital modernization of business processes, integration of enterprises into clusters and innovation ecosystems, development of human capital and managerial competencies, as well as orientation of investments toward sustainable and resource-efficient development. The expediency of implementing a set of institutional, financial, organizational, and information mechanisms as the instrumental basis for practical implementation of the proposed strategic directions is determined.

Keywords: investments, innovations, investment and innovation development, strategic directions, transformational economy, enterprise, innovation ecosystem, clusters, digitalization.

Вступ

Трансформаційні процеси, що відбуваються в економіці України в умовах воєнних викликів, структурної перебудови та інтеграції до європейського економічного простору, істотно змінюють умови функціонування підприємств та підходи до формування їх стратегій розвитку. Посилення нестабільності зовнішнього середовища, обмеженість фінансових ресурсів, зростання інвестиційних ризиків і водночас потреба у технологічному оновленні зумовлюють необхідність активізації інвестиційно-інноваційних процесів як ключової передумови підвищення конкурентоспроможності підприємств та забезпечення їх довгострокової стійкості. У таких умовах особливого значення набуває стратегічне управління інвестиційно-інноваційним розвитком, спрямоване на формування узгоджених пріоритетів модернізації виробництва, впровадження нових технологій і залучення різноманітних джерел фінансування.

Теоретичні та прикладні аспекти інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств знайшли відображення у працях вітчизняних науковців, які досліджують його як комплексну передумову структурної модернізації та підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. Так, у працях О. Бабиної [1], А. Гречан та Л. Бабиць [3], Н. Юрчук, В. Вовк і Р. Топіної [12] інноваційно-інвестиційна діяльність розглядається як інтегрований процес оновлення виробничих технологій, формування ресурсозберігаючих рішень та досягнення цілей сталого розвитку економіки. При цьому М. Михайлов [8] акцентує увагу на інноваційно-інвестиційному підході до розвитку матеріально-технічної бази підприємств як ключовій умові їх технологічної модернізації, а І. Гріщенко, А. Ковбій, Б. Рибчинський та Н. Макогон [4] зосереджуються на організаційних і фінансових аспектах забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності в системі управління підприємством.

Окремий напрям досліджень пов'язаний із стратегічним виміром інвестиційно-інноваційного розвитку. Зокрема, І. Кичко та В. Савченко [5] обґрунтовують стратегічні орієнтири такого розвитку в контексті євроінтеграційних трансформацій, тоді як Д. Нікон [9] аналізує стратегічні імперативи інституційного регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в умовах економічної нестабільності та рецесії. На мікрорівні проблеми організації інноваційної діяльності промислових підприємств та управління інноваційними процесами досліджуються В. Кобелевим і К. Василюк [6], а механізми та інструменти активізації інноваційного розвитку в окремих секторах економіки – І. Орлик, Т. Васильців та С. Рудик [10].

Водночас у працях Н. Чухрай підкреслюється роль конкурентного середовища як стимулюючого чинника інноваційної активності підприємств [11], тоді як І. Яненкова акцентує увагу на значенні організаційно-управлінських ресурсів як методологічної основи формування інноваційної спроможності економічних систем [13]. Доповнюють зазначені підходи дослідження В. Бойка та А. Линдюка, у яких інноваційні концепції розглядаються як інструмент підвищення інвестиційної привабливості та стимулювання підприємницької активності, зокрема в межах територіальних і регіональних соціально-економічних систем [2; 7].

Незважаючи на значну кількість наукових публікацій у сфері інвестицій та інновацій, недостатньо опрацьованими залишаються питання формування системи стратегічних напрямів, спрямованих на активізацію інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств в умовах трансформаційної економіки, з урахуванням сучасних ризиків, обмежень і нових можливостей, пов'язаних із післявоєнною відбудовою та євроінтеграційними процесами.

Мета статті – обґрунтування та систематизація стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств в умовах трансформаційної економіки з метою підвищення їх конкурентоспроможності та забезпечення сталого економічного зростання.

Результати

Активізація інвестиційно-інноваційних процесів набуває визначального значення для забезпечення стійкого розвитку підприємств в умовах трансформаційної економіки, що характеризується високою мінливістю зовнішнього середовища, структурними зрушеннями та зростанням рівня невизначеності. Інвестиції та інновації в сучасних умовах виступають взаємопов'язаними інструментами модернізації виробництва, підвищення продуктивності та формування конкурентних переваг, що забезпечують здатність підприємств адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури та технологічних викликів. Водночас обмеженість фінансових ресурсів, підвищені інвестиційні ризики та нерівномірність доступу до інноваційної інфраструктури зумовлюють необхідність переходу від фрагментарних управлінських рішень до формування цілісної системи

стратегічних напрямів інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств, орієнтованої на довгострокову модернізацію та інтеграцію у національні й регіональні економічні екосистеми.

Трансформаційний характер економіки України проявляється у поєднанні кількох взаємопов'язаних процесів: постіндустріальної перебудови, цифровізації бізнес-процесів, інтеграції до європейських ринків, а також відновлення економічної активності в умовах воєнних і післявоєнних ризиків. За таких обставин традиційні інвестиційні моделі, орієнтовані переважно на екстенсивне розширення виробничих потужностей, виявляються недостатньо ефективними. Натомість пріоритет набувають інвестиції, що поєднують фінансовий, технологічний та організаційний ефекти й створюють умови для впровадження інноваційних рішень у виробництві, логістиці, управлінні та маркетингу.

З позицій системного підходу інвестиційно-інноваційний розвиток підприємств доцільно розглядати як багаторівневий процес, що охоплює:

- стратегічний рівень (формування довгострокових пріоритетів розвитку та інноваційної політики підприємства);
- тактичний рівень (відбір та реалізація інвестиційних і інноваційних проєктів);
- операційний рівень (організація виробничих, управлінських і фінансових процесів).

Водночас ефективність такого розвитку суттєво залежить від зовнішнього інституційного середовища, доступу до фінансових ресурсів, кадрового потенціалу та рівня інтегрованості підприємств у регіональні й галузеві інноваційні екосистеми. Саме тому стратегічні напрями активізації інвестиційно-інноваційного розвитку мають формуватися з урахуванням як внутрішніх ресурсів підприємства, так і можливостей, що виникають у межах ширших соціально-економічних систем.

Формування ефективної системи стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств об'єктивно передбачає ідентифікацію та структурування чинників, що обмежують реалізацію їх інвестиційного та інноваційного потенціалу. Узагальнення теоретичних положень, результатів емпіричних досліджень і аналітичних оцінок, а також урахування специфіки функціонування підприємств у трансформаційній економіці дозволяє стверджувати, що бар'єри інвестиційно-інноваційної активності мають комплексний, багаторівневий характер і формують систему взаємопов'язаних обмежень, які проявляються на фінансовому, технологічному, організаційно-управлінському, інституційному та соціально-кадровому рівнях [1; 3; 5; 8; 9; 12].

По-перше, фінансові обмеження, що проявляються у дефіциті власних інвестиційних ресурсів, обмеженому доступі до довгострокового кредитування та високій вартості капіталу. Для більшості підприємств характерна залежність від внутрішніх джерел фінансування, що суттєво звужує можливості масштабної модернізації виробничих процесів та впровадження капіталомістких інновацій. Крім того, нестабільність фінансових ринків і високий рівень макроекономічних ризиків знижують інвестиційну привабливість багатьох галузей економіки.

По-друге, технологічні бар'єри, пов'язані з моральним і фізичним зносом основних фондів, низьким рівнем автоматизації виробництва, обмеженим доступом до сучасних технологій та слабкою інтеграцією підприємств у глобальні ланцюги створення доданої вартості. У таких умовах інноваційна діяльність часто має фрагментарний характер і не забезпечує системного технологічного прориву.

По-третє, організаційно-управлінські обмеження, які проявляються у недостатньому рівні стратегічного планування, дефіциті управлінських компетентностей у сфері інноваційного менеджменту, низькій спроможності до управління змінами та слабкій координації між підрозділами підприємств у процесі

реалізації інвестиційних проєктів. Часто інноваційні ініціативи не інтегруються у загальну стратегію розвитку підприємства, що знижує їхню ефективність та довгостроковий вплив.

По-четверте, інституційні та регуляторні чинники, серед яких варто виділити нестабільність правил ведення бізнесу, складність доступу до державних програм підтримки, обмеженість інструментів стимулювання інноваційної діяльності, а також низький рівень розвитку інноваційної інфраструктури на регіональному рівні. Це зумовлює ситуацію, коли навіть підприємства з достатнім потенціалом не завжди мають можливість ефективно реалізувати інноваційні проєкти.

По-п'яте, кадрові та соціальні бар'єри, що включають дефіцит висококваліфікованих фахівців, відтік людського капіталу, недостатній рівень підготовки персоналу до роботи з новими технологіями та слабку мотивацію до участі в інноваційних процесах. У трансформаційній економіці людський капітал набуває критичного значення як фактор інноваційної спроможності підприємств, і його недостатній розвиток істотно знижує ефективність інвестицій.

Таким чином, сукупність зазначених бар'єрів формує складне середовище, у якому інвестиційно-інноваційна активність підприємств потребує цілеспрямованого стратегічного стимулювання. Це підтверджує доцільність переходу від ситуативних управлінських рішень до формування системи взаємопов'язаних стратегічних напрямів, орієнтованих на комплексне подолання обмежень розвитку.

Виходячи з ідентифікованих бар'єрів та сучасних тенденцій розвитку підприємств, формування стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку доцільно здійснювати на основі таких базових принципів:

- системності, що передбачає узгоджене поєднання фінансових, технологічних, організаційно-управлінських і кадрових складових розвитку;
- узгодженості, яка забезпечує синхронізацію стратегічних рішень на корпоративному, галузевому та регіональному рівнях з метою підсилення мультиплікативного ефекту інвестиційних і інноваційних проєктів;
- адаптивності, що означає спроможність стратегічних пріоритетів гнучко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, регуляторного середовища та технологічні зрушення.

Застосування зазначених принципів дозволяє сформувати підхід, за якого стратегічні напрями активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств не лише визначають пріоритети модернізації, а й забезпечують логічну послідовність управлінських рішень, спрямованих на досягнення довгострокових результатів. Це створює підґрунтя для формування цілісної системи стратегічних орієнтирів, яка поєднує фінансову стабільність, технологічне оновлення, розвиток людського капіталу та інституційну підтримку інноваційної діяльності.

З урахуванням ідентифікованих бар'єрів, а також принципів системності, узгодженості та адаптивності, стратегічні напрями активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств доцільно розглядати як взаємопов'язану систему фінансових, технологічних, організаційних, кадрових та інституційних інструментів, спрямованих на формування довгострокової інноваційної спроможності бізнесу. Узагальнені результати систематизації таких напрямів, їх зміст та очікувані ефекти наведено в табл. 1.

Як видно з табл. 1, запропонована система стратегічних напрямів охоплює ключові сфери формування інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємств та відображає їх взаємозалежний характер. Поєднання фінансових інструментів із технологічною модернізацією, розвитком людського капіталу та інтеграцією у кластерні й мережеві структури формує умови для комплексної реалізації інноваційних стратегій, а орієнтація на принципи сталого розвитку забезпечує довгострокову економічну та

інституційну стійкість бізнесу. Такий підхід сприяє переходу від ізольованих інвестиційних проєктів до системних моделей модернізації підприємств у трансформаційній економіці.

Таблиця 1

Система стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств у трансформаційній економіці

Стратегічний напрям	Зміст та ключові інструменти реалізації	Очікувані результати
Диверсифікація джерел інвестиційного фінансування	Поєднання власних коштів підприємств із інструментами державно-приватного партнерства, грантового та венчурного фінансування, програм міжнародної технічної допомоги, корпоративних облігацій і альтернативних фінансових платформ	Підвищення інвестиційної гнучкості, зниження фінансових ризиків, можливість реалізації довгострокових інноваційних проєктів
Технологічна та цифрова модернізація бізнес-процесів	Автоматизація виробництва, впровадження цифрових систем управління, використання аналітики даних, платформ електронної взаємодії та інтелектуальних технологій підтримки рішень	Зростання продуктивності, скорочення витрат, прискорення інноваційних циклів, підвищення адаптивності до ринкових змін
Інтеграція у кластери та інноваційні екосистеми	Розвиток кооперації з науковими установами, освітніми закладами, органами влади; участь у кластерних ініціативах, індустріальних парках, спільних інноваційних платформах	Прискорення трансферу технологій, доступ до спільної інфраструктури, зниження транзакційних витрат, комерціалізація інновацій
Розвиток людського капіталу та управлінських компетентностей	Корпоративне навчання, підвищення цифрових і підприємницьких навичок, розвиток інноваційного менеджменту, формування мотиваційних механізмів залучення персоналу	Зростання інноваційної спроможності, підвищення якості управлінських рішень, формування культури інновацій
Орієнтація на сталий та ресурсо-ефективний розвиток	Впровадження енергоефективних технологій, екологічного дизайну продукції, систем управління екологічними та соціальними ризиками, інтеграція принципів ESG у стратегії	Зниження операційних витрат, підвищення інвестиційної привабливості, зменшення регуляторних ризиків, зміцнення ринкової репутації

Джерело: авторська розробка.

Ефективність реалізації стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств значною мірою залежить від узгодженості управлінських рішень на різних рівнях економічної системи. На мікрорівні йдеться про формування корпоративних стратегій, інвестиційних портфелів і систем управління інноваційною діяльністю безпосередньо на підприємствах. На мезорівні важливу роль відіграють регіональні інноваційні екосистеми, кластери, індустріальні парки та агенції регіонального розвитку, які створюють сприятливе середовище для кооперації та

доступу до ресурсів. На макрорівні ключовими є інституційні умови, державні програми підтримки, податкова та інвестиційна політика.

Узгодження стратегічних напрямів між зазначеними рівнями дозволяє забезпечити вертикальну інтеграцію інноваційної політики, за якої корпоративні стратегії підприємств корелюють із регіональними програмами розвитку та національними пріоритетами структурної модернізації економіки. Такий підхід сприяє зменшенню фрагментації інноваційних ініціатив і підвищує результативність використання фінансових і організаційних ресурсів.

Особливої актуальності набуває роль мезорівня, який виступає проміжною ланкою між підприємствами та державною політикою, забезпечуючи формування мереж взаємодії, спільних інфраструктурних проєктів, освітніх і консалтингових програм, що підвищують спроможність суб'єктів господарювання до участі в інноваційних процесах. Як справедливо зазначається у наукових дослідженнях, «нерозвиненість об'єктів соціально-економічної та бізнесової інфраструктури в територіальних громадах України стримує розвиток інформаційно-комунікаційних взаємозв'язків між суб'єктами бізнесу та перешкоджає становленню регіональних і субрегіональних бізнесових кластерів» [2, с. 4]. Відтак стратегічні напрями активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств мають бути інтегровані в регіональні стратегії смарт-спеціалізації та програми післявоєнного відновлення економіки, що дозволяє узгодити інтереси бізнесу, науки та публічного сектору в межах єдиних інноваційних екосистем.

Перехід від стратегічних орієнтирів до практичної реалізації інвестиційно-інноваційного розвитку потребує впровадження комплексу управлінських механізмів, які забезпечують узгодженість стратегічних цілей і поточної діяльності підприємств. Доцільно виокремити такі ключові групи механізмів:

1. Інституційні механізми, що передбачають створення проєктних офісів або спеціалізованих структурних підрозділів, відповідальних за формування портфеля інноваційних проєктів, координацію взаємодії з партнерами та супровід проєктів на всіх етапах життєвого циклу.
2. Фінансові механізми, які ґрунтуються на використанні багатоканальних моделей фінансування, включаючи реінвестування прибутку, внутрішні венчурні інструменти, залучення грантових ресурсів і зовнішніх інвесторів, а також застосування розширених критеріїв оцінювання ефективності проєктів з урахуванням стратегічних і соціально-економічних ефектів.
3. Організаційні механізми, що охоплюють впровадження проєктного управління, гнучких управлінських структур, розвиток міжфункціональної взаємодії та адаптацію бізнес-процесів до потреб інноваційної діяльності.
4. Інформаційні механізми, засновані на використанні цифрових платформ для управління проєктами, обміну знаннями, моніторингу показників результативності та підтримки прийняття управлінських рішень.

Застосування зазначених механізмів у комплексі створює передумови для підвищення керованості інвестиційно-інноваційних процесів і забезпечує трансформацію стратегічних пріоритетів у практичні результати розвитку підприємств.

Комплексне впровадження системи стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств забезпечує формування багатовимірною ефекту, що проявляється на економічному, технологічному, соціальному та інституційному рівнях.

На економічному рівні очікується підвищення продуктивності праці, зростання доданої вартості, диверсифікація структури доходів підприємств і зниження залежності від циклічних коливань ринку. Інвестиції в інноваційні технології сприяють оптимізації витрат і підвищенню рентабельності виробництва, що створює додаткові ресурси для подальшого розвитку.

На технологічному рівні реалізація стратегічних напрямів забезпечує прискорення оновлення основних фондів, зростання частки високотехнологічної продукції у виробничих портфелях підприємств та підвищення здатності до комерціалізації науково-дослідних результатів. Це сприяє переходу від імітаційних моделей розвитку до інноваційно орієнтованих бізнес-моделей.

На соціальному рівні розвиток інвестиційно-інноваційної активності підприємств стимулює створення робочих місць з вищою доданою вартістю, підвищення кваліфікації персоналу та зміцнення людського капіталу. Це має позитивний вплив на регіональний розвиток і сприяє зменшенню соціально-економічної нерівності між територіями.

На інституційному рівні активізація інноваційної діяльності підприємств сприяє формуванню ефективніших моделей взаємодії між бізнесом, наукою та органами влади, розвитку інноваційної інфраструктури та підвищенню довіри між учасниками економічних процесів. У довгостроковій перспективі це створює передумови для зміцнення національної інноваційної системи та підвищення інвестиційної привабливості країни.

Синергетичний ефект комплексної реалізації стратегічних напрямів полягає у взаємному підсиленні результатів, отриманих у різних сферах розвитку. Наприклад, інвестиції в цифрові технології підвищують ефективність управління інноваційними проектами, що, своєю чергою, сприяє кращому використанню фінансових ресурсів і розвитку людського капіталу. Аналогічно, участь у кластерах і мережевих структурах посилює доступ до знань і фінансування, що підвищує результативність технологічної модернізації.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що запропонована система стратегічних напрямів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств створює концептуальну основу для формування стійких моделей зростання в умовах трансформаційної економіки та може бути використана як у практиці корпоративного управління, так і при розробці регіональних і національних програм економічного розвитку.

Висновки

Інвестиційно-інноваційний розвиток підприємств виступає ключовою передумовою забезпечення структурної модернізації економіки, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання та формування стійких траєкторій економічного зростання в умовах трансформаційних змін. Особливої актуальності набуває активізація інвестиційно-інноваційних процесів в умовах воєнних викликів, обмеженості фінансових ресурсів, посилення технологічної конкуренції та необхідності адаптації підприємств до європейських стандартів ведення бізнесу. Пріоритетними стратегічними напрямами активізації інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств є диверсифікація джерел фінансування інноваційних проектів, технологічна та цифрова модернізація виробництва і систем управління, інтеграція підприємств у регіональні та галузеві інноваційні екосистеми, розвиток людського капіталу й управлінських компетентностей, а також орієнтація інвестицій на впровадження екологічно орієнтованих та ресурсоефективних технологій. Реалізація зазначених напрямів потребує узгодженості дій підприємств, органів публічної влади та інституцій підтримки інновацій, що зумовлює зростання ролі мезорівня у формуванні сприятливого середовища для інноваційної діяльності. Комплексне впровадження запропонованої системи стратегічних напрямів та управлінських механізмів активізації інвестиційно-інноваційного розвитку створює передумови для підвищення інноваційної спроможності підприємств, зниження інвестиційних ризиків, розширення доступу до фінансових і технологічних ресурсів, а також посилення інтеграції бізнесу у національні та регіональні економічні екосистеми. У довгостроковій перспективі це

сприятиме формуванню більш стійких бізнес-моделей, підвищенню продуктивності праці та зміцненню позицій вітчизняних підприємств на внутрішніх і зовнішніх ринках.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі доцільно пов'язувати з розробкою прикладних методик оцінювання ефективності реалізації інвестиційно-інноваційних стратегій підприємств, а також із формуванням інструментів їх адаптації до галузевої специфіки та регіональних особливостей функціонування інноваційних екосистем в умовах післявоєнного відновлення економіки України.

Список використаних джерел

1. Бабина, О. М. (2020). Інноваційно-інвестиційна діяльність як фактор розвитку ресурсозберігаючих технологій. *Сучасні тенденції розвитку агропромислового сектора економіки в умовах конвергенції*. Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Вінниця: ВНАУ, 2020. 11 с.
2. Бойко, В. В., & Линдюк, А. О. (2025). Засоби інноваційного розвитку підприємницької діяльності в територіальних громадах. *Академічні візії*, (42).
3. Гречан, А. П., & Бабич, Л. М. (2019). Інноваційно-інвестиційна діяльність як базова передумова сталого розвитку суб'єктів господарювання. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series Economic Sciences*, (34), 27-32.
4. Гріщенко І. В., Ковбій А. С., Рибчинський Б.В., Макогон Н.А. Забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. *Сучасна наука: проблеми, перспективи, інновації*: Міжнародна науково-практична конференція, м. Вінниця, 11-12 листопада 2020р. 2020. С. 351-353.
5. Кичко І.І., Савченко В.Ф. Стратегічні орієнтири інвестиційно-інноваційного розвитку в Україні. Здобутки і проблеми євроінтеграційних зрушень в Україні на сучасному етапі: монографія / за заг. ред. Савченка В.Ф., Мекшун Л.М.. Чернігів : ЧНТУ, 2018. С. 8–29.
6. Кобелєв В. М., Василюк К. О. Інноваційна діяльність промислового підприємства. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2018. 47(1323). С. 67-72.
7. Линдюк А. О. Формування інвестиційної привабливості територіальних громад через концепції інноваційного розвитку підприємництва. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. 11(1). С. 982–993. URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-1\(11\)-982-993](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-1(11)-982-993).
8. Михайлов М. Г. Теоретичні засади інноваційно-інвестиційного підходу до розвитку матеріально-технічної бази підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 23. С. 38-42.
9. Нікон, Д. Є. (2018). Стратегічні імперативи інституційного регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в умовах рецесії. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки*, (4), 405-417.
10. Орлик, І. О., Васильців, Т. Г., & Рудик, С. А. (2016). Механізми та засоби активізації інноваційного розвитку підприємств роздрібної торгівлі. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*, (1), 102-109.
11. Чухрай Н. І. Конкуренція як стимулюючий фактор інноваційної діяльності підприємства. *Вісник Державного Університету «Львівська політехніка» «Проблеми економіки та управління»*. 2015. № 391. С. 119–125.
12. Юрчук Н. П., Вовк В. Ю., Топіна Р. П. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа реалізації концепції сталого розвитку економіки України. *Агросвіт*. 2019. № 3. С. 53–61. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.3.53.

13. Яненко І. Г. Організаційно-управлінські ресурси інноваційного розвитку економіки: методологія та практика: Монографія. Миколаїв: Вид-ва ЧДУ імені Петра Могили, 2012. 59 с.